

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 132:

Forslag til lov om fonde.

Af Ole Espersen (S) m.fl.

(Fremsat 28/1 83).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I januar i år afgav et udvalg under justitsministeriet en betænkning om fonde. Betænkningen indeholdt bl.a. forslag til lovgivning om fonde, herunder erhvervsdrivende fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner.

Det er et stort og vanskeligt område, der i denne betænkning er taget hul på, og det er et nyt område rent lovgivningsmæssigt. Sagen er jo den, at vi hidtil ikke har haft lovgivning på fondsområdet. Fonde, hvis fundatser ikke er stadfæstede, reguleres som hovedregel alene af de regler, der ifølge oprettelsesdokument og fundats gælder for fondens virksomhed, og de er ikke undergivet offentligt tilsyn. Der er dog en langvarig tradition for, at der kan opnås offentlig godkendelse eller stadfæstelse af en fonds fundats med den virkning, at fonden undergives et løbende offentligt tilsyn.

Gennem de senere år er der oprettet et stigende antal fonde. Det er især i tilknytning til erhvervsvirksomheder, at der er blevet oprettet fonde. Årsagen hertil er antagelig først og fremmest de gældende beskatningsregler. Fonde er i skatte- og afgiftsmæssig henseende i dag undergivet relativt lempelige regler. Også muligheden for at løse generationskifte på en relativt enkel måde spiller givet ind, idet alternativet ofte vil være, at erhvervsvirksomheden splittes op ofte med skadelige følger for virksomheden. Endelig varetager mange fonde almennyttige formål, som stifteren specielt ønsker at støtte.

Vi ved ikke, hvor mange fonde det drejer sig om. Bortset fra de stadfæstede fonde ved vi heller ikke noget om størrelsen af de eksisterende fonde eller de formål, som fondene skal tjene.

Som det også anføres i betænkningen, kunne det have været ønskeligt, om vi havde haft disse oplysninger. Der er dog ingen tvivl

om, at fonde i dag spiller en betydelig samfundsmæssig rolle i kraft af deres antal, de betydelige økonomiske værdier, de administrerer, og ikke mindst de almennyttige formål, fonde ofte støtter og tilgodeser.

Det er derfor naturligt at overveje, om der bør etableres øget offentlig indsigt i og kontrol med disse fonde. Det var denne opgave, udvalget om fonde i 1978 fik tillagt. I udvalget har såvel offentlige myndigheder, erhvervslivets organisationer, Advokatrådet og revisorer som andre særlig sagkyndige været repræsenteret.

Jeg finder, det er særdeles glædeligt, at der har været enighed i udvalget om, at der bør lovgives på dette område om indholdet af de væsentligste punkter i en sådan lovgivning. Det gælder forslaget om, at alle fonde skal registreres, og forslaget om et vist offentligt tilsyn med fondene. Der er således foreslået regler om fondes kapital, ledelse, regnskabsaflæggelse, revision, overskudsanvendelse og ændringer af fundats.

I det store og hele kan jeg tilslutte mig udvalgets synspunkter og dermed de forslag, der i dag skal behandles her i folketinget. På grund af områdets vanskelige og uprøvede karakter fandt jeg det imidlertid vigtigt at få en udtalelse over betænkningen fra de berørte myndigheder og organisationer. Da jeg har sympati for, at der bliver gennemført en lovgivning så snart som muligt, blev betænkningen sendt til høring med en frist til den 1. april i år, altså – må man jo sige – den aller-kortest muligt frist.

Selv om jeg altså er positiv over for, at der gennemføres en lovgivning så hurtigt, som det forsvarligt lader sig gøre, mener jeg, det er vigtigt at se høringssvarene, før vi her i folketinget tager endelig stilling til den konkrete udformning af lovgivningen på dette særdeles vigtige område. Jeg er indstillet på at tilstille retsudvalget høringssvarene, efterhånden som de indkommer.

I det foreliggende lovforslag har man i § 43 foreslået, at fonde skal anmeldes til registrering inden 6 måneder efter lovens ikrafttræden. I betænkningen blev der foreslået en frist på 1 år. Jeg mener ligesom forslagsstillerne, det er vigtigt at få et overblik over de bestående fonde så hurtigt som muligt. De administrative og økonomiske konsekvenser af et lovforslag er imidlertid ikke behandlet til bunds i betænkningen, hvorfor jeg har